

EKONOMICKÁ INFORMÁCIA O TERITÓRIU

Švédske kráľovstvo

[Všeobecné informácie o krajine](#)

I. ZÁKLADNÉ EKONOMICKÉ INFORMÁCIE

a) Základná charakteristika hospodárstva

- **analýza vývoja hospodárstva za posledný rok a porovnanie s predchádzajúcim rokom**

Švédska ekonomika bola niekoľko predpandemických rokov v období rastu a benefitovala z pokračujúcej obnovy svetovej ekonomiky po prekonanej ekonomickej kríze. Ekonomický rast fahali predovšetkým švédski exportéri, ktorým zahraničný investičný boom napomáhal v expanzii, ale aj domáce investície (predovšetkým v sektore stavebníctva) a domáci dopyt. Od r. 2018 sa síce ekonomický rast spomalil, pandémie však priniesla neočakávaný prepád, ktorý prepísal všetky vládne prognózy.

Švédsko ako jedna z mála krajín na svete nepristúpilo počas pandémie k tvrdým reštriktívnym opatreniam, spoliehalo sa iba na odporúčania a malý počet obmedzení (obmedzenia počtu osôb pri stretávaní sa, či počtu osôb v prevádzkach, preukazovanie sa očkovacími certifikátmi). Ekonomika mohla teda fungovať, hoci v obmedzenej miere, relatívne nerušene ďalej. Napriek tomu zaznamenala predovšetkým v druhom štvrtroku 2020 výrazný prepád, spôsobený poklesom domácej spotreby a exportu.

Vzhľadom na to, že Švédsko má silne proexportne založenú ekonomiku, závislú na globálnych dodávateľských reťazcoch, narušenia spôsobené krízou sa odzrkadlili na výkone ekonomiky, aj keď nie v takej intenzite ako u niektorých krajín EÚ, ktoré sú vo väčšej miere závislé napr. od cestovného ruchu. Dopady krízy sú vďaka aspoň čiastočnému zachovaniu chodu ekonomiky predsa len o niečo menej bolestné, čo je evidentné z čísel poklesu HDP v r. 2020: Švédsko: - 2,8 %, priemer EÚ : - 6,4%. Rok 2021 priniesol rast HDP. Priemer EÚ: nárast o 5,4%. Švédsko zaznamenalo menší rast: 4,8%. Klesajúci trend bol aj v r. 2022 (2,6%), pričom v r. 2023 sa švédska ekonomika dostala do recesie a odhaduje sa že poklesne o 1%.

Nezamestnanosť stúpila aj v roku 2021 a dostala sa na hodnotu 8,4%, nárast bol zaznamenaný predovšetkým v sektore služieb. V r. 2022 klesla na 7,5%, pričom v nasledujúcich rokoch sa opätovne očakáva jej nárast – 7,9% (2023), 8,3% (2024).

Vláda na podporu ekonomiky v čase pandémie COVID-19 uvoľnila vyše 40 mld. EUR. Jednalo sa predovšetkým o priamu pomoc zasiahnutým podnikom, programy na záchranu pracovných miest, odklady splátok daní, prevzatie bremena za výplatu nemocenského z firiem a rad ďalších opatrení, ktoré boli prezentované v niekoľkých vládných balíčkoch ekonomickej podpory. Centrálna banka uvoľnila cca 16% HDP krajiny na posilnenie likvidity a na nákup štátnych i firemných dlhopisov. Vďaka skutočnosti, že Švédsko malo v minulosti veľmi zdravé štátne financie a jeden z najnižších verejných dlhov v EÚ (pozíciu si drží), neočakáva sa, že bude mať problém rozpočtové deficity financovať. Verejný dlh klesol bol v r. 2022 na úrovni 33% s klesajúcou tendenciou v budúcnosti, a naďalej ide o jedno z najnižších zadlžení v EÚ.

Riksbank pristúpila v decembri 2018 po prvý krát od r. 2011 k zvýšeniu základnej bankovej sadzby. Základná úroková sadzba bola od r. 2016 na historickom zápornom minime (- 0,5 %). Zvýšenie o 0,25 percentuálneho bodu na -0,25 % (po ktorom volali analytici už skoro rok) odôvodnila stabilnou infláciou na úrovni 2 % a dobrou ekonomickou konjunktúrou. V apríli 2020 Riksbank zvýšila repo sadzbu na 0,0%, ktorá zostala na rovnakej úrovni aj v roku 2021.

Z dôvodu stále rastúcej inflácie vo Švédsku pristúpila Riksbank (Centrálna banka) niekoľkokrát k zvýšeniu kľúčovej úrokovej sadzby. V apríli 2023 ju zvýšila na hodnotu 3,5%, čo predstavuje najväčší nárast od októbra 2008.

- **HDP, miera inflácie, miera nezamestnanosti, inflácia, očakávaný vývoj**

Základné makroekonomické indikátory

Základné indikátory	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 odhad
Rast HDP v stálych cenách	2,1	2,3	1,2	-2,8	5,1	2,6	-1,0

(%)							
Miera inflácie (CPI %)	1,8	2,0	1,8	0,5	2,2	8,4	8,8
Miera nezamestnanosti (%)	6,7	6,4	6,8	8,3	8,7	7,5	7,9
Štátny dlh (% HDP)	29	26	22	26	22	33,0	31,0

Zdroj: MF SE, World Bank

Otázkami štátneho dlhu sa zaoberá Úrad pre národný dlh (Riksgälden) spadajúci do kompetencie Ministerstva financií. Je výkonnou inštitúciou, ktorá na základe súhlasu parlamentu splnomocňuje vládu k pôžičkám na krytie deficitu štátneho rozpočtu. Podľa Úradu pre správu štátneho dlhu výška dlhu Švédska dosahuje k 30.12.2022 hodnotu 1 092,7 mld. SEK, čo sa rovná úrovni cca 22% HDP, ide o jednu z najnižších zadlžeností v rámci EÚ.

Štátny rozpočet SE (v mld. SEK)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Príjmy	1 002,6	1 001,4	1 072	1 055,3	999	1 191,3	1286	1248
Výdavky	917,3	939,6	992	943,4	1 219	1 113,4	1211	1233
Bilancia	85,3	61,8	80,05	112	-221	77,9	75	15

Zdroj: regeringen.se

- **lokálna mena, výmenný kurz, história**

Švédska koruna (*svensk krona*; ISO 4217 SEK) je jednotka švédskej meny od roku 1873. Jej lokálna skratka je kr a delí sa na 100 öre (singulár aj plurál). Spolu s eurom je to aj neoficiálna mena fínskej provincie Ålandy. V roku 2003 sa uskutočnilo ostatné referendum o vstupe SE do eurozóny. Výmenný kurz: EUR 1 = 11,63 SEK (kurz ECB dňa 30.5.2023).

- **štruktúra zamestnanosti, počet obyvateľov pod hranicou chudoby**

Štruktúra zamestnanosti: primárna výroba 1,6 %, sekundárna výroba 26,0 %, terciálny sektor 72,1 %. Na hranici chudoby žilo v r. 2021 vo Švédsku cca 300 000 obyvateľov (3%).

b) Hlavné odvetvia hospodárstva

- **charakteristika hospodárstva**

Švédsko patrí dlhodobo k najrozvinutejším a najúspešnejším svetovým ekonomikám. Patrí k najvyspelejším štátom sveta s modernou a dynamickou priemyselnou výrobou, s výkonným poľnohospodárstvom a široko rozvinutým, štruktúrne stabilizovaným a výkonným sektorom služieb. SE ekonomika je silne orientovaná a tým aj silne závislá na medzinárodnom obchode, hlavne na vývoji v krajinách EÚ, s ktorými realizuje cca 76 % svojej zahraničnej obchodnej výmeny. Švédska ekonomika je vo veľa parametroch podobná slovenskej - je relatívne malá, otvorená a závislá na zahraničnom obchode. SE od vstupu do EU v roku 1995 využíva potenciál harmonizovanej legislatívy EÚ a výhod jednotného vnútorného trhu.

V celosvetovom meradle sa SE pravidelne umiestňuje na popredných miestach porovnávacích ekonomických štúdií. Švédsky ekonomický úspech je založený jednak na dlhej tradícii slobodného podnikania a technického pokroku z 19. storočia ako aj na liberálnych ekonomických podmienkach. V medzinárodnom porovnaní ekonomických slobôd vyniká otvorenosť švédskeho obchodného a investičného prostredia, transparentnosť finančného systému, nezávislosť justície a príkladná nízka miera korupcie.

Švédska ekonomika je založená z 90% na súkromnom podnikaní. Ďalšia časť pripadá na štát (cca 7%), družstevné a komunálne podniky tvoria zvyšok. Špecifickým rysom je značná účasť štátu na mnohých činnostiach, ktoré sú spojené s veľkými rozpočtovými výdavkami. Patria k nim najmä školstvo, zdravotníctvo, starostlivosť o starých ľudí, sociálne zabezpečenie, ochrana životného prostredia a ďalšie.

Terciárna sféra má, podobne ako v iných hospodársky vyspelých krajinách, prevládajúci podiel na tvorbe HDP. Švédsko má moderný distribučný systém, excelentné interné a externé komunikácie a vzdelanú pracovnú silu.

Drevo, vodné elektrárne a železná ruda sú chrbticou hospodárstva, ktoré je silne orientované na zahraničný obchod.

Privátne firmy tvoria približne 90 % priemyselnej produkcie a z toho je strojársky sektor najdôležitejší. 50 % jeho produkcie sa exportuje. Poľnohospodársky sektor tvorí len 1,83% HDP a pracovných príležitostí.

V prvej polovici 90. rokov sa však priaznivá ekonomická situácia zhoršila vysokým deficitom štátneho rozpočtu, infláciou, vysokou nezamestnanosťou a postupnou stratou konkurencieschopnosti na medzinárodných trhoch.

Švédsko harmonizovalo svoju ekonomickú politiku s ostatnými krajinami EÚ po vstupe do EÚ v roku 1995. Zatiaľ nie je členom EMU.

Švédsko disponuje bohatými zdrojmi železnej rudy, ihličnatého dreva, vodnej energie a ďalších nerastov. Nemá však dostatočné zásoby uhlia a ropy. Dva najdôležitejšie prírodné zdroje, drevo a železná ruda zohrávajú stále dôležitú úlohu, avšak ich význam sa v dôsledku zreteľnejšieho prechodu k progresívnym technológiám v mnohých strojárskych odboroch stále postupne znižuje. Rozsiahle lesy sú bohatými zdrojmi zásob pre priemyselnú ťažbu dreva, výrobu papiera a ďalších drevárskych produktov. Aj keď je domáca spotreba vysoká, 45,5% HDP tvorí export tovarov a služieb.

V r. 2021 pochádzalo okolo 43% **energetických zdrojov** z hydroelektrární, 31% z jadrovej energie, 17% z veternej energie, 9% z tepelných elektrární a 1% zo solárnej energie. Aktuálne je v prevádzke celkovo 6 jadrových reaktorov rozdelených medzi 3 jadrové elektrárne Forsmark, Oskarshamn a Ringhals.

Stredo-pravá vláda, ktorá sa ujala funkcie v októbri 2022 po všeobecných voľbách, sa zameriava na vysokú úroveň elektrifikácie, opätovné zameranie na jadrovú energetiku, a zmenu orientácie zo 100% obnoviteľných zdrojov energie na 100% tzv. nefosilných zdrojov energie.

Centrálnou emisnou bankou vo Švédsku je SVERIGES RIKSBANK, ktorá zodpovedá komplexne za realizáciu menovej politiky, spravuje zlaté a devízové rezervy a vystupuje ako štátna banka. Vydáva záväzné predpisy a pravidlá pre všetky bankové a finančné inštitúcie. Bankový systém tvoria vo Švédsku tri druhy bánk: obchodné, družstevné a sporiteľne. Obchodné banky pokrývajú celý rozsah bankových služieb a zodpovedajú za cca 60% celkových bankových depozít. Sporiteľne zodpovedajú za 30% bankových depozít v krajine. Družstevné banky poskytujú služby prevažne poľnohospodárskemu sektoru. Všetky tieto inštitúcie sú navzájom prepájané, čo umožňuje klientom využívať všetkých 3 600 pobočiek v krajine.

- **priemysel, poľnohospodárstvo, infraštruktúra**

Najvýznamnejším odvetvím švédskeho priemyslu je strojárstvo, ktoré sa (vrátane automobilového priemyslu) podieľa zhruba 45 percentami na celkovej priemyselnej výrobe krajiny. Toto odvetvie švédskeho spracovateľského priemyslu vykazuje tiež najväčšiu dynamiku svojho rozvoja. Za posledných dvadsať rokov objem svojej produkcie zväčšilo takmer štyrikrát. Je tu zamestnaných asi 370 tisíc pracovníkov, čo predstavuje 50 % celkovej zamestnanosti v ťažobnom a spracovateľskom priemysle.

Dôležitým priemyslovým odvetvím je chemická výroba, ktorá má už vyše storočnú tradíciu. V súčasnej dobe sa chemický priemysel podieľa na celkovom objeme spracovateľského priemyslu cca 10 % a zamestnáva viac ako 40 tisíc pracovníkov. Najvýznamnejším odborom chemického priemyslu je farmaceutická výroba, ktorej produkty sú z 80-90 % určené na export.

Nemenej významné miesto pripadá tiež potravinárskemu priemyslu, ktorý sa podieľa dvanástimi percentami na celkovej priemyselnej výrobe.

Viac než polovica plochy Švédska je pokrytá lesmi. Produkcia lesného hospodárstva je tak dôležitým odvetvím priemyslu. Významné medzinárodné postavenie získal švédsky papierenský priemysel. Švédsko je tretím najväčším svetovým vývozcom papiera. Podiel papierenského priemyslu na celkovej priemyselnej výrobe predstavuje asi 11 %.

Poľnohospodárstvo a lesníctvo predstavuje 1,83 % tvorby HDP a zamestnáva menej ako 2 % osôb, priemerný vek v sektore je viac ako 50 rokov. V krajine prevažujú rodinné farmy. Podmienky na pestovanie plodín sú v SE rozdielne (na juhu Švédska je sezóna o 100 dní dlhšia ako na severe). V oblastiach južného a stredného Švédska tak prevláda pestovanie obilnín a živočíšna výroba,

severná oblasť krajiny sa využíva na lesníctvo s iba malou výmerou ornej pôdy. Významným odvetvím poľnohospodárstva je rybolov.

Švédsku infraštruktúra je ako rozsahom, tak i kvalitou tiež na vysokej medzinárodnej úrovni. Dĺžka železničných tratí presahuje 10 000 km, z toho 80% je elektrifikovaných. Cestná sieť dosahuje celkovú dĺžku 400 000 km, z toho asi 1 100 km diaľnic, pričom na ich rozšírení sa intenzívne pracuje. Všeobecne možno konštatovať, že povrch ciest je kvalitný. Štátnym leteckým prepravcom je SAS - spoločná firma s účasťou Nórska a Dánska. Na území krajiny je v prevádzke celkom 40 letísk. Súčasná vláda si dala za cieľ v záujme znižovania uhlíkovej stopy investovať nemalé prostriedky do dobudovania rýchleho železničného spojenia medzi najväčšími švédskymi mestami.

c) Členstvo v medzinárodných organizáciach a účasť v integračných procesoch

Švédsko je členom:

AfDB, AsDB, Australia Group, BIS, CBSS, CCC, CE, CERN, EAPC, EBRD, ECE, EIB, ESA, EU, FAO, G- 6, G- 9, G-10, IADB, IAEA, IBRD, ICAO, ICC, ICFTU, ICRM, IDA, IEA, IFAD, IFC, IFRC, IHO, ILO, IMF, IMO, Inmarsat, Intelsat, Interpol, IOC, IOM, ISO, ITU, MINURSO, MONUC, NAM (host'), NC, NEA, NIB, NSG, OAS (pozorovateľ), OECD, OPCW, OSCE, PCA, PFP, UN, UNCTAD, UNESCO, UNHCR, UNIDO, UNIKOM, UNMIBH, UNMIK, UNMOGIP, UNMOP, UNOMIG, UNTAET, UNTSO, UPU, WEU (pozorovateľ), WFTU, WHO, WIPO, WMO, WTO, WTrO, ZC.

II. PODPORA OBCHODU A PODNIKANIA

a) Podnikateľská legislatíva

• systém riadenia zahraničného obchodu, inštitúcie, legislatívne normy

Problematika zahraničného obchodu patrí do portfólia ministerstva zahraničných vecí, kde sa vrátila v r. 2016 (po dvojročnej krátkej prestávke, kedy bol za zahraničný obchod zodpovedný minister pre podnikanie). Za oblasť zahraničného obchodu v rámci rezortu zodpovedá od menovania novej vlády v októbri 2022 minister pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu a zahraničný obchod Johan Forssell. Podpredsedníčka vlády Ebba Busch-ová pokrýva portfólio energetiky, obchodu a priemyslu. Švédsko má štíhlu a racionálnu štátnu správu. V praxi to znamená, že ministerstvá sú zredukované na úrady s aparátom niekoľko desiatok, či niekoľko málo stoviek úradníkov, ktorí sa zaoberajú analytickou prácou a prípravou podkladov pre rozhodovanie politického systému. Výkonom činností (ktoré sú ministerstvám zverené) sú poverené vládne agentúry, ktoré sú relatívne samostatnými jednotkami. Tieto sú politicky riadené ministerstvom prostredníctvom menovaných riaditeľov a dozorných rád. Ministerstvo obchodu samostatne neexistuje. Pracovníci oddelenia pre zahranično-obchodnú propagáciu majú medzi sebou rozdelenú kontrolu vládnych agentúr, ktorým sú zverené úlohy v oblasti propagácie a podpory zahraničného obchodu a inovácií.

Švédsko je členom EÚ a preto sa podnikateľská legislatíva od ostatných krajín EÚ zásadne nelíši.

Proces založenia zahraničnej firmy vo Švédsku je právne upravený Zákonom o spoločnostiach z roku 2005 (*Aktiebolagslag*). Zahraničné osoby z členských štátov EÚ a členských štátov EFTA, tvoriacich Európske hospodárske spoločenstvo, môžu na území Švédska podnikat za rovnakých podmienok ako švédski podnikatelia.

Druhy obchodných spoločností:

- Privat aktiebolag (AB) – spoločnosť s ručením obmedzeným
- Public aktiebolag (AB publ) – akciová spoločnosť
- Handelsbolag – obchodné partnerstvo (u nás v.o.s.)
- Kommanditbolag – komanditná spoločnosť
- Ekonomisk förening – ekonomické združenie
- Enskild näringsidkare – podnik jednotlivca
- Pobočka zahraničnej spoločnosti vo Švédsku – upravená zákonom Lag om utländska filialer
- Reprezentačná kancelária zahraničnej spoločnosti

• daňový systém, dane, odvody, sociálne zaťaženie, mzdy

Švédsko je krajina s dlhou a hlboko zakorenenou tradíciou sociálneho štátu a krajinou s jednou z najvyšších mier zdaňovania na svete. Daňové podvody sú trestané veľmi prísne.

Fyzické osoby

Výber daní uskutočňuje štát a obec. Daň z príjmu fyzických osôb je hlavným príjmom obcí. Municipálna daň sa v roku 2022 pohybuje medzi 28,98 % a 35,15 % (Štokholm 29,82 %). Štátnu daň vo výške 20% odvádzajú fyzické osoby s ročným príjmom nad 598 500 SEK (r. 2023).

Každý občan má svoj vlastný daňový účet. Daň sa priznáva na formulároch elektronicky alebo telefonicky. Na základe centrálnej evidencie príjmov a majetku obdrží súkromný daňový subjekt od daňového úradu vyplnené daňové priznanie, ktoré potvrdí písomne, alebo telefonicky.

Korporátna/Podniková daň

Od 1. 1. 2021 platí sadzba 20,6 %.

Daň z príjmu z dividend

U zahraničných akcionárov je vo výške 25 %, ale môže byť znížená a platia medzinárodné dohody o zamedzení dvojitého zdaňovania. Daň sa nevyberá u rozdelených ziskov podľa odborov, ani sa neuplatňuje pri splácaní úrokov. Švédske licenčné poplatky sú zdaňované vo forme zvláštného opatrenia k zahraničným príjmom, ak to nie je inak ošetrené. Upustenie od daní z dividend u švédskych subjektov vyžaduje súhlas 25 % akcionárov. Komplexná vyhláška reguluje výnimky pre zahraničné dividendy.

Daň z kapitálových ziskov predstavuje 30 %.

Poistenie a penzia

Odvody na sociálne poistenie, ktoré platí zamestnávateľ sú vo výške 31,42 %. Ďalších 7 % (polovica sumy sa dá odpočítať) platí zamestnanec podľa kategórie rozpätia. Zamestnávateľ platí daň z penzijných prémiei vo výške cca 24 %. Sociálne a zdravotné poistenie je povinné. Niektoré spoločnosti platia svojim zamestnancom i dôchodkové pripoistenie a kľúčovým zamestnancom tiež súkromné zdravotné pripoistenie.

Daň z nehnuteľnosti

V roku 2008 bola zrušená a nahradená miestnym poplatkom. Daň z nehnuteľnosti na r. 2023 je 0,75% z odhadnutej hodnoty nehnuteľnosti, resp. max. 9 287 SEK na rodinný dom. Malé domy, bytové domy a byty postavené v roku 2012 a neskôr sú úplne oslobodené od obecnej dane z nehnuteľnosti počas 15 rokov.

Daňová úľava pre zahraničné pracovné sily

Osoby, ktoré sú dočasne zamestnané vo Švédsku môžu požiadať na zvláštnom formulári (podáva ich zamestnávateľ) o úľavy a výnimky z platenia daní a sociálnych dávok na dobu až 3 rokov. Úľavy sa líšia podľa občianstva (obyvateľ EÚ a nie EÚ).

Daň z pridanej hodnoty

Základná daň z pridanej hodnoty je 25 %. Znížená daň vo výške 12 % platí na potraviny a potravinové suroviny a 6 % daň na noviny, tlačoviny a knihy, prepravu osôb, vstupné na niektoré kultúrne predstavenia. Nulová sadzba dane sa týka liečiv a niektorých finančných služieb.

Spotrebná daň

Sa vyberá za niektoré druhy dovážaných tovarov, napr. alkohol, pohonné hmoty, tabak a energie. Daň z benzínu je zrovnateľná s úrovňou krajín EÚ, vyššia je daň z vykurovacej nafty. Cena energií z fosílnych zdrojov patrí vďaka výške daní medzi najvyššie v Európe. Dane predstavujú až 72 % predajnej ceny tabakových výrobkov (DPH 25 %, spotrebná daň 52 %).

Daň na alkoholické nápoje

Je veľmi vysoká z dôvodu ochrany zdravia a morálky. Výška spotrebnej dane závisí od obsahu alkoholu v nápoji. V prípade tvrdého alkoholu je sadzba SEK 521,76 na liter čistého etylalkoholu (nad 1,2%). Na vína s obsahom alkoholu 8,5-15 % sa vzťahuje daň 27,49 SEK/l. Silnejšie pivo (nad 2,8 %) podlieha dani vo výške 2,12 SEK/l. Slabšie pivo sa predáva voľne mimo štátny monopol a pridáva sa spotrebná daň. Výška sadzbiel sa bude meniť od 1.1.2024.

Ďalšie informácie www.skatteverket.se.

- **špecifiká podnikania v teritóriu, výhody a nevýhody podnikania v krajine**

Bližšie informácie sú uvedené v časti V – Marketingová stratégia bod a) obchodné zvyklosti v teritóriu

- **odkazy na internetové stránky, ktoré informujú o danej problematike**

Odkazy na internetové stránky sa nachádzajú v prílohe

b) Programy podpory zahraničného obchodu, technickej a finančnej pomoci, projekty regionálnej spolupráce

• **inštitúcie, ktoré realizujú podporu, proexportné programy, hlavné projekty**

Business Sweden je vládna agentúra pre podporu prílevu zahraničných investícií a podporu švédskeho zahraničného obchodu (obdoba SARIO).

Business Sweden bola založená 1. januára 2013 spojením Švédskej obchodnej rady (Exportrådet) a Invest Sweden. Agentúra je spoločne vlastnená švédskou vládou a priemyslom. Vládu zastupuje Ministerstvo zahraničných vecí SE a priemysel Švédska asociácia zahraničného obchodu. Spoločné vlastníctvo poskytuje prístup ku kontaktom a sieťam na všetkých úrovniach.

Business Sweden pomáha švédskym spoločnostiam k ich rastu v medzinárodnom meradle a zahraničným spoločnostiam pri investovaní vo Švédsku. Prostredníctvom svojich zastúpení vo viac ako 50 krajinách sveta a vo všetkých regiónoch Švédska prezentuje krajinu ako atraktívneho, inovatívneho a konkurencieschopného obchodného partnera. Od 1. januára 2011 (ešte pod vedením Švédskej obchodnej rady) bola slovenská pobočka zrušená a priakreditovaná oddeleniu v Prahe, ktorá sídli na Veľvyslanectve Švédska v Prahe. Vedúcim oddelenia je pán Nikki Brandt.

Sida (Swedish International Development Cooperation Agency) aktívne podporuje dovoz z rozvojových krajín, ktoré potrebujú vstúpiť na svetový trh. Sida tu spolupracuje so Švédskym zväzom obchodných komôr (Svenska handelskammarförningen).

Svensk Exportkredit (SEK) je exportno-importná banka, ktorá sa snaží rozšíriť pomoc zahraničnému obchodu aj na krajiny Strednej Európy.

Kommerskollegium (National Board of Trade) je švédska vládna agentúra zodpovedná za otázky týkajúce sa zahraničného obchodu, vnútorného trhu EÚ a obchodnej politiky. Jej cieľom je podporovať otvorený a voľný obchod pri použití transparentných pravidiel.

Ďalšie organizácie na podporu ZO sú Exportkreditnämnden (EKN), Sida, Svenska institutet (SI) a Exportföreringen spolu s obchodnými bankami.

Najdôležitejším partnerom pre slovenské firmy, ktoré chcú vyvážať do Švédska je Svensk Handel (Swedish Federation of Trade). Svensk Handel združuje všetky asociácie dovozcov do Švédska. Pre našich potencionálnych vývozcov má praktický význam tiež Agenturföretagen (Federation of Commercial Agents in Sweden, www.agenturforetagen.se). Táto organizácia bola založená v roku 1914 s cieľom internalizácie podnikov malého a stredného podnikania. Pre dovozcov predstavuje partnerstvo prostredníctvom siete agentov.

c) Verejné obstarávanie

• **podmienky, legislatíva, základné pravidlá, prax, ofsety**

V oblasti verejného obstarávania naplňuje Švédsko príslušné kritériá EÚ v existujúcom zákonom ustanovení (Public Procurement Act, Utilities Procurement Act, Concessions Procurement Act, Defence and Security Procurement Act). Subjekty oprávnené k vypisovaniu verejných objednávok musia rešpektovať pravidlá obchodu, pravidlá konkurencie a nediskriminovanosti. Oprávnenými subjektmi môžu byť vládne organizácie, krajské orgány, miestne zastupiteľstvá a cirkevné inštitúcie, ale i spoločnosti založené vládou, združeniami, a nadáciami vyvíjajúcimi verejne prospešnú činnosť, nie však činnosť obchodnú a výrobnú. V oblasti vodohospodárskej, energetickej, dopravy a spojov ("tzv. dodávateľské sektory") môžu byť oprávnenými subjektmi tie spoločnosti, v ktorých má vláda, krajské orgány alebo miestne zastupiteľstvá priamy či nepriamy vplyv, alebo aj tie súkromné spoločnosti, ktoré pôsobia v istých špecifických oblastiach na základe povolenia udeleného orgánom vlády, krajským alebo miestnym zastupiteľstvom. Tieto uvedené subjekty musia sami posúdiť, či sú oprávnené k vypisovaniu verejných objednávok podľa príslušného zákonného ustanovenia. Pokiaľ dôjde k dodatočnému zrušeniu už zadanej verejnej objednávky a vzniknú škody, potom súd rozhodne s konečnou platnosťou o tom, či príslušný subjekt spadá do právnej

kompetencie vydaného zákonného ustanovenia. Toto ustanovenie sa vzťahuje na hodnotovo veľké i malé verejné objednávky. V prípade, že verejná objednávka prekročí určitú hodnotu, vzťahujú sa na ňu automaticky, pokiaľ ide o inzerciu, odkladné obdobie a pod., pravidlá EÚ. Táto medzná hodnota činí u tovaru a služieb 200 000 EUR a u stavebných prácach 5 000 000 EUR. Verejné objednávky, ktoré sú pod týmito medznými hodnotami sa však v zásade riadia rovnakými pravidlami ako objednávky nad uvedenými hodnotami, len s tým rozdielom, že tendrový proces nie je tak detailne regulovaný.

- **odporúčaný postup pre slovenské podnikateľské subjekty**

Významné nadlimitné verejné zákazky sú samozrejme inzerované prostredníctvom internetového informačného systému EU (www.ted.europa.eu), ktorý je k dispozícii priamo slovenským užívateľom. Neexistuje národný portál na zverejňovanie verejných zákaziek, zákazky sú publikované na viacerých platených webstránkach (napr. <https://www.opic.com/upphandlingar/>). V prípade dopytu slovenských záujemcov ku konkrétnym tendrom môže ZÚ SR v Štokholme zaobstarat' podrobné informácie od švédskych zadávateľov.

- **kontakty na hlavné inštitúcie**

Kompetencie v oblasti verejného obstarávania sú vo Švédsku rozdelené medzi 2 inštitúcie: Úrad pre konkurenciu <http://www.konkurrensverket.se/en/>, ktorý má na starosti dohľad nad procesom verejného obstarávania a Agentúra pre verejné obstarávanie <https://www.upphandlingsmyndigheten.se/en>, ktorá zabezpečuje podporu (v podobe školení, interpretácie zákonných ustanovení) pre všetky subjekty zapojené do verejného obstarávania.

d) Zmluvná základňa

- **ekonomické a hospodárske zmluvy medzi SR a krajinou, zoznam, odporúčania**

Dohoda medzi Českou a Slovenskou Federatívnou Republikou a Švédskym kráľovstvom o podpore a vzájomnej ochrane investícií a Protokol, Praha 13.11.1990; Číslo v Zb. zákonov SR:479/1991 (ukončila platnosť v r. 2020).

III. INVESTÍCIE, ENERGETIKA, VEDA A VÝSKUM

Priame zahraničné investície

- **objem PZI v krajine a z teritória, celkový vývoj za posledné 2 roky, trendy**

Švédsko patrí tradične k významným príjemcom priamych zahraničných investícií, rovnako tak predstavuje významného investora v zahraničí. Záujem zahraničných investorov v SE sa sústreďuje hlavne na hi-tech sektor (ICT firmy), farmaceutiká, energetiku a strojárstvo. Rastú investície do finančných služieb. Do vedy a výskumu smeruje 45% všetkých zahraničných investícií. Priame zahraničné investície vo Švédsku boli na konci roka 2021 vo výške 3 422 mld. SEK, čo predstavuje nárast o 1,4% oproti roku 2020. Najviac PZI smerovalo do Švédska v r. 2021 z Luxemburska (486 mld. SEK), Holandska (476 mld. SEK) a USA (399 mld. SEK).

Hodnota švédskych investícií v zahraničí bola na konci roka 2021 vo výške 3 890 mld. SEK, čo predstavuje nárast o 2,1% v porovnaní s rokom 2020. Najviac investícií v r. 2021 smerovalo do USA (700 mld. SEK), Holandska (380 mld. SEK), Veľkej Británie (270 mld. SEK) a Nórska (270 mld. SEK).

v mld. SEK	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Švédske PZI (assets) v zahraničí	2 998	3 224	3 173	3 544	3 817	3 802	3 890
PZI vo Švédsku (assets)	2 679	2 874	3 018	3 050	3 170	3 390	3 422

Zdroj: Štatistický úrad SE

- **hlavné sektory a investori, kontakty na inštitúcie zaoberajúce sa podporou PZI**

Firmy v sektoroch automobilového priemyslu, telekomunikácii, Hi-tech a Cleantech vkladajú nemalé finančné prostriedky na výskum a vývoj, takže sektorové zameranie zahraničných investícií je pre švédsku ekonomiku aj z dlhodobého hľadiska veľmi perspektívne.

Ako najdôležitejšie faktory príťažlivosti investičného prostredia Business Sweden (BS) uvádza:

- dobre fungujúcu ekonomiku
- popredné pozície v medzinárodnom porovnaní konkurencieschopnosti
- inováčne prostredie
- nízku korporatívnu daň
- popredné pozície medzi príjemcami PZI
- prístup k strategickým trhom
- vysoký tržný potenciál

BS na svojej internetovej stránke poskytuje informácie o nákladoch pri zriaďovaní kancelárie, daňových úľavách, životných nákladoch a ďalšie fakty potrebné k založeniu firmy.

- **prílev PZI z teritória do SR a naopak, príklady úspešne realizovaných projektov**

Celkový objem švédskej majetkovej účasti a reinvestovaného zisku v slovenských podnikoch k 31. 12. 2021 bol 805 136 tis. EUR (údaj NBS). V júli 2022 vláda SR ohlásila investíciu automobilky **Volvo Cars** v podobe závodu na výrobu elektromobilov v strategickom parku Valaliky pri KE. V decembri 2022 došlo k podpisu dohody Ministerstva obrany SR so spoločnosťou **BAE/Hägglunds** ohľadom obstarania 152 kusov pásových obrnených vozidiel CV90 MkIV s 35 mm kanónom pre OS SR, s účasťou slovenských firiem na výrobe časti komponentov.

V SR v súčasnosti pôsobia nasledovné významné podnikateľské subjekty s účasťou švédskeho kapitálu:

Ericsson Slovakia (Bratislava), Essity Slovakia/SCA Hygiene (Gemerská Hôrka), Sapa (Žiar nad Hronom), IKEA Industry (Závažná Poruba, Trnava, Malacky), Nefab Packaging (Levice), Oriflame (Bratislava), Lindab (Levoča), ABB (Bratislava), Alfa Laval (Bratislava), Dometic Group (Filakovo), Cloetta (Levice), Skanska (Žilina), KB Components (Žilina).

- **technická a finančná pomoc pri vstupe zahraničných investorov**

Business Sweden (obdoba SARIO v SR) bola založená 1. januára 2013 spojením Švédskej obchodnej rady (Exportrådet) a Invest Sweden. Agentúra je spoločne vlastnená švédskou vládou a priemyslom. Business Sweden zahraničným spoločnostiam pri investovaní vo Švédsku. Jej poslaním je informovať firmy o investičných príležitostiach, podnikateľskom prostredí, asistovať pri vyhľadávaní miestnych partnerov a pri zriaďovaní, či rozširovaní firiem. Poskytuje konzultačné služby najmä v profilových sektoroch: ICT, cleantech, life sciences a automobilový priemysel.

BS na svojej internetovej stránke poskytuje informácie o nákladoch pri zriaďovaní kancelárie, daňových úľavách, životných nákladoch a ďalšie fakty potrebné k založeniu firmy.

- **možnosť repatriácie kapitálu**

V SE neexistujú obmedzenia na kapitálové prevody a valutovú výmenu.

- **odporúčané oblasti investovania, projekty regionálnej spolupráce a pod.**

Záujem PZI sa koncentruje na oblasť strojárstva a elektrotechniky. Perspektívne sa bude švédsky záujem investovania na Slovensko koncentrovať ďalej na oblasť strojárstva a elektrotechniky, ale aj na environmentálne technológie, life sciences, spracovanie bio, ekopotravín a dizajnérstvo.

Veda, výskum a vývoj, inovácie

Ministerstvo energetiky, obchodu a priemyslu je ústredným orgánom štátnej správy, ktoré zastrešuje agendu inovácií.

Pod ministerstvo spadajú viaceré inštitúcií/agentúr, ktorých cieľom je podpora inovácií. Hlavnou vládou agenciou **na podporu inovácií** je **Vinnova**. Jej úlohou je zlepšovať podmienky pre inovácie

a tým prispievať k trvalo udržateľnému rastu. Hlavný záber jej aktivít je poskytovanie finančných príspevkov na inovačné projekty a výskum. Väčšina financií na podporu inovácií je rozdelená prostredníctvom výziev na predloženie projektov (public call) pre spoločnosti, verejné subjekty a iné organizácie. Všetky projekty sú nepretržite monitorované a vyhodnocované.

Vinnová je zároveň Národným kontaktným orgánom pre rámcový program EÚ pre výskum a inovácie a vládnu expertnú autoritou v oblasti inovačnej politiky. Zamestnáva vyše 200 ľudí s kancelárskymi v Štokholme a Bruseli.

RISE AB

Research Institutes of Sweden (RISE) - Výskumné ústavy Švédska - je sieť výskumných a technologických organizácií, ktoré sú úplne alebo čiastočne vo vlastníctve švédskeho štátu. Výskumné organizácie v rámci RISE uskutočňujú priemyselný výskum a inovácie. Niektoré vykonávajú testovanie a certifikáciu. Cieľom RISE je koordinovať švédske výskumné ústavy ako sektor a posilniť ich úlohu v inovačnom systéme. Prioritou inštitútov v skupine RISE je dosiahnuť medzinárodnú konkurencieschopnosť a snažiť sa o udržateľný rast vo Švédsku posilnením inovácií v podnikateľskom sektore. RISE má okolo 2300 zamestnancov.

RISE poskytuje služby pre podnikateľský aj verejný sektor:

- vykonáva personalizovaný výskum, poskytuje odborné znalosti a strategické poradenstvo;
- prevádzkuje veľké množstvo testovacích a demonštračných zariadení, ktoré sú k dispozícii pre podnikateľské, ako aj pre univerzitné inštitúcie (v zariadeniach je možné testovať, demonštrovať a hodnotiť nové nápady na produkty, procesy alebo služby v relevantnom prostredí)
- pomáha malým a stredným podnikom s projektmi v oblasti výskumu a inovácie s technickými službami, ako sú testovanie a certifikácia, pomoc pri inovačných procesoch a rozvoj podnikania poskytuje podporu spoločnostiam, ktoré sa chcú podieľať na výskumných programoch EÚ;

Swerea AB

Swerea je švédska výskumná skupina pre priemyselnú obnovu a trvalo udržateľný rozvoj. Je v spoločnom vlastníctve švédskeho štátu (42,8 % prostredníctvom RISE) a švédskeho priemyslu. Jej úlohou je vytvárať, rozvíjať a šíriť výsledky výskumu v týchto oblastiach: materiálno – technické vedy, výrobné inžinierstvo a inžiniering výrobkov.

Swerea pozostáva z piatich celoplošných výskumných ústavov: Swerea IVF, Swerea KIMAB, Swerea MEFOS, Swerea SWECAST a Swerea SICOMP.

Má pobočky v Štokholme, Jönköping, Luleå, Mölndal, Piteå, Eskilstuna, Linköping, Trollhättan a Olofström. Spoločnosť Swerea pôsobí aj v Oslo a v St. Étienne a Brest vo Francúzsku.

Inlandsinnovation AB

Spoločnosť Inlandsinnovation je spoločnosť s rizikovým kapitálom vo výlučnom vlastníctve štátu s kapitálom vo výške 2 miliardy SEK. Spoločnosť začala svoju činnosť na jeseň 2011. Účelom Inlandsinnovation je zvýšiť dostupnosť rizikového kapitálu pre rastový potenciál a posilnenie medzinárodnej konkurencieschopnosti podnikov severného Švédska.

- **politika krajiny v tejto oblasti, medzinárodná pozícia, výsledky**

Švédsko je inovačnou veľmocou:

- v roku 2022 dosiahlo SE opäť prvé miesto v European Innovation Scoreboard, ktorú uverejnila Európska komisia;
- viac ako 3% HDP Švédska sa ročne investuje do výskumu a vývoja (súkromný sektor a verejný sektor spolu), z čoho 70% prispieva súkromný podnikateľský sektor;
- fungovanie triplehelixového modelu (univerzity, biznis, samosprávy/štát) je aktívnou súčasťou inovačného priestoru
- disponuje viac ako 100 skúšobných a testovacími zariadeniami;
- patrí medzi krajiny s najväčším podiel výskumníkov v aktívnej populácii (1,25%)
- vládne financovanie výskumu a vývoja sa za posledné desaťročie zvýšilo o 25% je prítomná kultúra spolupráce v oblasti inovácií medzi priemyselnými podnikmi, akademickou obcou a verejným sektorom;
- podnikateľský sektor je intenzívne inovátny;
- je kľúčovým hráčom v medzinárodných výskumných sieťach a partnerstvách v oblasti financovania, ako je napr. program EÚ Horizont 2020 ;

- **odporúčania na využitie osvedčených metód a postupov v SR**

Švédsko je jedným zo svetových inovatívnych lídrov a robí všetko preto, aby svoju pozíciu udržalo. Investície do vedeckých parkov, testovacích laboratórií, intenzívna spolupráca verejného, súkromného a akademického sveta na poli vedy výskumu má za cieľ pritiahnúť talenty z celého sveta. Pre Slovensko môže byť nepochybným zdrojom inšpirácie, predovšetkým spôsob budovania celého inovatívneho ekosystému.

IV. ZAHRANIČNÝ OBCHOD KRAJINY

a) Dovozy a vývozy, obchodná prax

- **liberalizácia dovozného a vývozného režimu, pokrytie zmluvami so SR**

Dovoz je liberalizovaný plne v súlade s pravidlami EÚ, napriek tomu však ešte existujú určité prekážky v oblasti poľnohospodárskych produktov. Clá na mnohé poľnohospodárske a potravinárske položky boli už zrušené a od vstupu do EÚ nie sú prakticky nijaké prekážky pre vzájomný obchod.

- **tarifné a netarifné prekážky obchodu**

V rámci obchodných vzťahov medzi Slovenskom a Švédskom neexistujú žiadne zásadné prekážky hospodárskeho, kultúrneho, etnického, prípadne jazykového charakteru. Technické prekážky obchodu prakticky neexistujú. Z hľadiska vývozu zo SR neexistujú žiadne zásadné prekážky, ktoré by obmedzovali prístup slovenských firiem na švédsky trh, treba však rešpektovať zaužívané pravidlá a zvyklosti.

- **príslušné zákonné normy, nariadenia, štandardy**

V súvislosti so zavádzaním direktív a nariadení EÚ vo švédskom hospodárstve existuje množstvo národných predpisov, ktoré sa musia rešpektovať. Detailné splnenie predpisov by mal zabezpečiť dovozca. Ide napríklad o predpisy pre dovoz živých zvierat, mäsa, mäsových výrobkov, rastlín, semien a zemiakov. Na dovoz týchto produktov sa požaduje zvláštne povolenie švédskeho úradu (Swedish Board of Agriculture pre agroprodukty, <http://www.sjv.se/net/SJV/Home> alebo National Food Administration pre potraviny, www.slv.se). Všetky zásielky musia byť sprevádzané osvedčením, vystaveným úradným miestom v krajine pôvodu. Niektoré živé zvieratá sú zo SR zakázané dovážať (napr. živé jatočné ošipané, hovädzí dobytok len po dlhodobej karanténe).

Podobne pre krmivá a alkohol platia zvláštne predpisy a pri niektorých výrobkoch sa vyžaduje aj zdravotné osvedčenie a dovozná povolenie. Týka sa to predovšetkým dovozu potravín, mliečnych výrobkov, zeleniny a ovocia.

- **colné sadzby, dovozná/vývozná licencie, clá, DPH, certifikácia, inšpekcia**

Od 1. 1. 1998 boli zrušené dovozné clá a licencie na priemyselné výrobky vrátane textilu dodávaného do Švédska za predpokladu, že sú podložené dokumentom EUR 1. Podobne boli zrušené dovozné clá na oceľ, avšak licencie zostávajú pod kontrolným dozorom.

Oslobodené od cla sú dovážané obchodné vzorky, propagačný, výstavný materiál a exponáty, ktoré sa znova vyvezú pri použití ATA Carnetu vystaveného obchodnou komorou.

Dovoz zbraní, výbušnín, liečiv, jedov a podobne je viazaný na vystavenie licencie.

Obchod s ohrozenými druhmi zvierat alebo rastlín je podľa Washingtonskej konvencie (CITES) podmienený vystavením licencie, alebo dovozným povolením.

b) Základná štatistika zahraničného obchodu

- **porovnanie vývoja za posledné 2 roky, stručný komentár**

Pandémia COVID-19 ovplyvnila výsledky zahraničného obchodu všade na svete a Švédsko nie je výnimkou. Obrat zahraničného obchodu v r. 2020 prvý krát poklesol, pričom viac zasiahnutý bol import (pokles o 8,5%) ako export (pokles o 6%).

mil. SEK	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022 predbežne
Dovoz	1 207 400	1 315 500	1 482 300	1 503 800	1 376 500	1 606 400	2 044 600
Vývoz	1 192 700	1 304 800	1 441 600	1 518 400	1 427 100	1 626 500	1 998 500

Obrat	2 400 100	2 620 300	2 923 900	3 022 200	2 803 600	3 232 900	4 043 100
Saldo	-14 700	-10 700	-40 700	14 600	50 600	20 100	-46 100

Zdroj: Štatistický úrad SE

V komoditnej štruktúre švédskeho exportu dominujú strojárské výrobky (priemyselné stroje, cestné vozidlá, elektronika), chemické látky, minerály – namä oceľ, drevo a papiernickej výrobky), fosílna palivá a elektrická energia. Zloženie dáva obraz o profile švédskej ekonomiky v ktorej prevažuje strojársky sektor, drevársky a papiernický sektor, ťažba nerastných surovín a spracovanie ocele a energetické odvetvia.

V komoditnej štruktúre švédskeho dovozu sú hlavnými položkami strojárské výrobky, chemické výrobky, potraviny a nápoje a fosílna palivá.

Teritoriálna štruktúra zahraničného obchodu v členení vývoz/dovoz

- miestne štatistiky/hlavní obchodní partneri

Teritoriálna štruktúra švédskeho **dovozu** (v mil. SEK)

	1.- 3. 2022	1.- 3.2023	Zmena %
Spolu	472 203	516 329	9
Európa	395 215	431 915	9
EÚ-27	301 539	344 352	14
Ostatné eur. krajiny	93 676	87 563	-7
Afrika	3 282	4 320	32
Severná Afrika	1 153	1 622	41
Západná Afrika	1 269	1 859	46
Stredná, východná a južná Afrika	860	838	-3
Amerika	26 267	18 323	43
Severná Amerika	22 664	14 753	54
Stredná a južná Amerika	3 603	3 570	1
Ázia	51 661	54 755	-6
Stredný a Blízky východ	3 518	843	317
Ostatné krajiny Ázie	48 143	53 911	-11
Oceánia a Antarkída	2 142	621	245

Teritoriálna štruktúra švédskeho **vývozu** (v mil. SEK)

	1.-3.2022	1.-3.2023	Zmena %
Spolu	476 252	538 429	13
Európa	352 214	398 730	13
EÚ-27	259 580	300 319	16
Ostatné eur. krajiny	92 634	98 411	6
Afrika	8 202	9 704	18
Severná Afrika	4 336	4 614	6
Západná Afrika	949	1 354	43
Stredná, východná a južná Afrika	3 735	2 917	28
Amerika	59 229	65 297	10
Severná Amerika	49 023	54 763	12
Stredná a južná Amerika	10 205	10 534	3
Ázia	51 182	57 361	12
Stredný a Blízky východ	7 634	7 634	25
Ostatné krajiny Ázie	43 548	47 824	10
Oceánia a Antarktída	4 093	5 385	32

Zdroj: Štatistický úrad SE

- **stručný komentár, odhad ďalšieho vývoja**

Nemecko, Nórsko, USA, Dánsko, Fínsko, Veľká Británia, boli aj v r. 2022 tradične najdôležitejšími exportnými trhmi pre švédske spoločnosti.

Na druhej strane sa do SE importovalo najviac tovarov z Nemecka, Nórska, Holands, Dánska, Číny a Fínska.

a) Vývoj zahraničného obchodu so SR (vývoz/dovoz)

Obchodná výmena medzi SR a SE sa podľa predbežných výsledkov zvýšila, aj v porovnaní s predpandemickým obdobím. SR si zachováva vysoko pozitívne obchodné saldo.

Hlavné vývozné komodity zo SR do SE (2022, predbežne) – osobné automobily, stroje, trhové výrobky, rôzne priemyselné výrobky, chemikálie, potraviny a živé zvieratá.

Hlavné dovozné komodity zo SE do SR (2022, predbežne) – SR dováža stroje a prepravné zariadenia, chemické látky, trhové výrobky, surové materiály (okrem palív), rôzne priemyselné výrobky.

Za rok 2022 bolo Švédsko na **vývoze 15. najvýznamnejší obchodný partner SR, na dovoze 23. najvýznamnejší obchodný partner**. SR bolo 28. najvýznamnejším obchodným partnerom SE.

tis. EUR	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Vývoz	1 093 028	1 067 343,3	1 078 327	1 093 876,7	1 020 261,4	1 211 947,9	1 431 074,9
Dovoz	321 433,6	396 500,8	400 110,2	417 733,3	390 789,9	519 497,4	591 130
Obrat	1 414 461,6	1 463 844,1	1 478 437	1 511 610	1 411 051,3	1 731 445,3	2 022 205
Saldo	771 594,40	670 843	678 217	676 143	629 472	692 450,5	839 945

Zdroj: Štatistický úrad SR

• analýza odbytových možností, definícia možnosti spolupráce v oblasti exportu SR

Energetický priemysel

Industrializácia regiónu **severného Švédska** v sebe nesie niekoľko veľkých projektov v sektore inovácií, energetiky, prevažne v **zelenom priemysle a tranzícii**, ako aj v oblasti IT riešení v týchto sektoroch.

Dodávky komponentov a služieb pre **prenosovú sústavu** predstavujú veľkú príležitosť slovenské spoločnosti.

Ďalšou potenciálnou oblasťou je oblasť **jadrovej energetiky**.

Stavebný priemysel

Stavebný boom a nedostatok bytov vo Švédsku pokračuje a týka sa rezidenčných, priemyselných ale aj infraštruktúrnych stavieb.

Strojársky priemysel

Švédsko je tradične strojárenská krajina a export strojárskych výrobkov a technológií predstavuje 45% švédskeho exportu. Ide predovšetkým o banské stroje a technológie, osobné a nákladné automobily, stavebné stroje, poľnohospodárske a lesnícke stroje a zariadenia pre offshore a lodný priemysel. Kríza ukázala limity globálnych dodávateľských reťazcov a zabezpečenie stabilných subdodávok pre švédsky strojársky priemysel je švédskou prioritou.

V. MARKETINGOVÁ STRATÉGIA

a) Obchodné zvyklosti v teritóriu

- **obchodná prax - odporúčaný postup**

Vzťahy medzi kupujúcimi a predávajúcimi sa neustále upevňujú a obe strany majú záujem na dlhodobej spolupráci. Medzi hlavné požiadavky kupujúcich patrí schopnosť dodávateľa dodať tovar načas. So zreteľom na to, že vo Švédsku neustále rastú ceny skladného, švédski importéri sa usilujú o zníženie nákladov na skladovanie a vyžadujú mimoriadnu presnosť dodávky. Anglický termín JIT (Just in Time – presne na čas) sa stal vo Švédsku už pojmom a včasné dodanie tovaru tu dnes nevyžadujú iba veľké obchodné spoločnosti, ale aj malé obchodné firmy.

Spôsoby plánovania sa vo Švédsku, rovnako ako inde vo vyspelých krajinách, menia podľa veľkosti a charakteru obchodnej spoločnosti. Z dlhodobého hľadiska sa činnosť obchodných spoločností spravidla riadi podľa plánu, ktorý je rozvrhnutý na tri roky a má všeobecnú povahu. Naproti tomu krátkodobé plánovanie zvyčajne zahŕňa obdobie dvanástich mesiacov, súvisí s ročným účtovníctvom a je rozpracované do najmenších podrobností. Dlhodobé plánovanie je záväzné aj pre exportérov. Dodávateľské firmy, ktoré sa chcú udržať na trhu, musia vo všetkých svojich aktivitách reflektovať jeho meniace sa potreby.

- **špecifiká trhu, rozdielnosť mentality**

Obchodný jazyk

Všetci švédski obchodníci, osobitne tí, ktorí sa zaoberajú dovozom a vývozom, hovoria plynulo po anglicky a angličtina je tak vo Švédsku hlavným obchodným jazykom.

Obchodná ponuka

Švédski importéri dostávajú stovky obchodných ponúk z celého sveta. Z tohto dôvodu je žiaduce, aby prvý list zaslaný potenciálnemu švédskemu obchodnému partnerovi obsahoval všetky potrebné údaje, pretože miestni dovozcovia sa zvyčajne neobťažujú žiadať o doplňujúce informácie. Ďalej je potrebné zdôrazniť, že švédskych nákupcov v prvom štádiu obchodných rokovaní zaujíma predovšetkým cena, dodacie termíny a minimálne množstvá dodávok. V rokovaní potom pokračujú iba v prípade, že je im ponúknutá zaujímavá cena.

Švédski obchodní partneri zohľadňujú predošlé referencie, najmä z okolitých krajín v regióne, či samotnom Švédsku.

Popis výrobku

Ponuku musí sprevádzať čo najlepší opis výrobku a čo najobsiahlejšia technická špecifikácia. Odporúča sa priložiť fotodokumentáciu.

Vzorový formulár pre potenciálneho vývozcu

Švédska korporácia pre medzinárodný podnikový rozvoj (Swedish International Enterprise Development Corporation), odporúča pre potenciálnych vývozcov z krajín strednej a východnej Európy zaslať pri prvom kontakte so švédskymi dovoznými a veľkoobchodnými firmami aj základný profil svojej firmy (Exporter s Company Profile).

Najvhodnejšia doba pre obchodné návštevy

Najvhodnejším časom pre obchodnú návštevu Švédska je jar a jeseň. Pri plánovaní obchodnej cesty z pochopiteľných dôvodov (dovolenky) je potrebné vyhýbať sa mesiacom jún (od 15. júna), júl a august, ako aj vianočným a novoročným sviatkami (obdobie od 15. decembra do 6. januára).

- **klasifikácia tovaru a kvalitatívne požiadavky na tovar**

Kvalita

Švédski dovozcovia veľmi dbajú na to, aby si skontrolovali, či kvalita dodávaných výrobkov zodpovedá kvalite vzoriek a či jednotlivé dodávky nemajú kolísavú akosť.

Kvantita

Pri určovaní menších možných odberových množstiev tovaru je potrebné brať do úvahy veľkosť švédskeho trhu, ktorý je relatívne malý (10 mil. obyvateľov).

Dostupnosť

Švédski importéri nástoja na tom, aby poznali výrobné kapacity a exportné možnosti svojich obchodných partnerov.

Odporúčajúce informácie

Švédske dovozné firmy taktiež vyžadujú informácie týkajúce sa bankového štatútu vývozcu (názov a adresa banky), členstvá v rôznych obchodných asociáciách a o predchádzajúcich obchodno-exportných skúsenostiach.

- **balenie, doprava, značenie tovaru**

Švédski dovozcovia žiadajú vopred údaje o spôsobe balenia, type použitých obalových materiálov, ako aj o dodacích lehotách a spôsobe prepravy. Pre označenie a balenie tovaru platia vo Švédsku predpisy EÚ, ktoré sú obsahom Zákona o bezpečnosti výrobkov.

Balenie tovarov určených na predaj v maloobchodnej sieti musí obsahovať údaje na etikete:

obchodný názov výrobku, meno výrobcu/spoločnosti/importéra, ktorý tovar balí, čistá a hrubá hmotnosť, alebo objem výrobku, zloženie/rozbor látok, ktoré výrobok obsahuje, posledný

odporúčaný deň predaja/použitia, návod na skladovanie, v prípade, že ide o tovar rýchlo podliehajúci skaze a tovary určené deňom.

U tovarov, kde výrobca ručí za neškodlivosť obsahu, alebo za neškodlivú prevádzku, je potrebné jasne označiť obsah výrobku, návod na použitie a údržbu, starostlivosť, varovanie, že tovar môže byť nebezpečný v prípade nesprávneho použitia alebo zneužitia.

Informácie musia byť uvedené vo švédskom jazyku.

c) Marketingová stratégia pri vývoze do teritória

- **dovozné spoločnosti, obchodní zástupcovia, distribučný systém**

Priechod na švédsky trh je možné vykonať buď pomocou zriadenia vlastnej kancelárie, či filiálky, prostredníctvom jedného z mnohých importérov, alebo prostredníctvom agenta. Podľa švédskej legislatívy je agent definovaný ako fyzická alebo právnická osoba, ktorá za dohodnutú províziu od príkazcu zabezpečuje predaj jeho tovaru a v jeho mene. Agent ale nie je v podriadenom vzťahu ku príkazcovi, ale vykonáva svoju činnosť ako nezávislý obchodník.

Importéri sa môžu kedykoľvek obrátiť na iného dodávateľa, keď im je schopný ponúknuť výhodnejšie obchodné podmienky. V prípade predaja jednému dovozcu – výhradnému distribútorovi je možné počítať s väčšou lojalnosťou importéra voči dodávateľovi a tiež s väčším záujmom dovozcu o spracovávanie domáceho trhu.

Pre malých a stredných podnikateľov, ktorí chcú vstúpiť na švédsky trh, je najvýhodnejšie využiť služby agenta, ktorý by mal byť skúseným obchodníkom a mal by mať dostatok finančných prostriedkov na pokrytie nákladov svojej činnosti.

Tip na vhodného agenta môže slovenský exportér získať na "Association of Trade Partners Sweden", ktorá združuje okolo 650 členských firiem.

Adresa: Vasagatan 46, Box 3146, S-111 81 Stockholm

tel: +46-8-411 00 22, fax: +46-8- 411 00 23

Internet: <http://www.tradepartnerssweden.se/>

Spolupráca medzi exportérom a agentom by mala byť zakotvená v príslušnom zmluvnom dokumente jasne obsahujúcom práva a povinnosti oboch strán. Švédsko prispôbilo svoju legislatívu v tejto oblasti podmienkam Európskej únie. Táto legislatíva spočíva v zákone na ochranu obchodného agenta, ktorý je vo zmluvnom vzťahu považovaný za slabšiu stranu. Preto je dodržanie niektorých odsekov zákona povinné bez ohľadu na obsah zastupiteľskej zmluvy. Tieto povinné ustanovenia sa napr. vzťahujú na uvedenie výpovednej lehoty, provízie (prehľad provízie musí byť vyhotovený každý štvrťrok a provízia je splatná do jedného mesiaca po ukončení štvrťroku) a pod. Zákon tiež stanovuje podmienky, podľa ktorých môže jedna zo strán okamžite vypovedať zastupiteľskú zmluvu, aj keď by nebola dodržaná výpovedná lehota. Za istých okolností môže mať agent po uplynutí platnosti zmluvy dokonca právo i na odstupné.

- **centrálne nákupy, obchodné reťazce**

Podobne ako v iných krajinách, predstavujú i vo Švédsku veľkoobchodníci a distribútori sprostredkovateľa medzi výrobcou a spotrebiteľom. Do sféry činnosti veľkoobchodníka patrí zabezpečovať vhodnú skladbu výrobkov, dovoz, skladovanie, distribúciu, marketing, poskytovanie úverov a pod.

Veľkoobchodná činnosť v oblasti spotrebného tovaru je vo Švédsku na 70% sústredená do troch spoločností - ICA, COOP a skupina Axel Johnson. Zbytok tvorí cca 300 malých a stredných veľkoobchodných firiem, ktoré sa špecializujú buď na rôzne skupiny produktov alebo na špeciálny okruh zákazníkov.

ICA, ktorú vlastní 2600 maloobchodníkov, uskutočňuje svoju veľkoobchodnú činnosť prostredníctvom skupiny ICA Handlarnas AB (pre maloobchody ICA) a ICA Meny Företagen (pre iný okruh zákazníkov ako napr. spoločné stravovanie a obchod so službami). Dovozy uskutočňuje priamo buď ICA Handlarnas AB alebo špecializované spoločnosti ako napr. ICA Frukt and Grönsaker AB.

Druhým najvýznamnejším reťazcom je COOP, za ktorého veľkoobchodné aktivity zodpovedá skupina " Co-operative Retail Trade Group " (KD AB), ktorá združuje spoločnosti vlastnené "Swedish

Co-operative Union and Wholesale Society (KF). Dovozy uskutočňuje priamo KF (ovláda okolo 15 percent švédskeho trhu).

Skupina Axel Johnson, je na rozdiel od ICA alebo COOP, priamo nasmerovaná na zákazníkov, pričom nie je ovládaná žiadnymi alebo len veľmi obmedzenými vlastníckymi vzťahmi. Veľkoobchodnú činnosť uskutočňujú dve spoločnosti s ručením obmedzeným - Dagab AB a Saba Trading AB.

Významnou zmenou je od roku 2003 otvorenie siete obchodov nemeckej spoločnosti Lidl. Siete ICA, Axfood a Coop pokrývajú približne 90% trhu.

- **podmienky zriadenia spoločnosti, formy spoločností, zákonná úprava**

Podmienkou zriadenia dcérskej spoločnosti, alebo pobočky je registrácia v Obchodnom registri - Bolagsverket (www.bolagsverket.se) a Daňovom úrade - Skatteverket (www.skatteverket.se). Menej bežnou formou je reprezentatívna kancelária, hoci jej založenie a prevádzka je najjednoduchšia. Rozsah činnosti zastúpenia je obmedzený iba na čisto marketingové činnosti. Samostatné obchodné aktivity vykonávať nemôžu.

Fyzická osoba - podnikateľ musí živnosť prevádzkovať dlhodobo, nezávisle a za účelom zisku. Podmienkou je dosiahnutie 18 rokov a plná spôsobilosť na právne úkony. Švédsky podnikateľ-fyzická osoba môže prijať zamestnancov.

Priebeh registrácie

Rezidenti z krajín Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP), môžu na rozdiel od občanov iných krajín, založiť akciovú spoločnosť úplne bez administratívnych prekážok. Registrácia v Obchodnom registri je proces, ktorý môže trvať 3-4 týždne. Presné časy sa dajú nájsť na web stránkach Bolagsverket.

Dĺžku registrácie je možné skrátiť kúpením "hotových" registrovaných firiem z ponuky niektorých z právnych, alebo účtovných firiem a začať podnikat už do týždňa. Poplatok predstavuje sumu 2 000 SEK, cena za kúpu registrovanej firmy dosahuje výšku 5 000 až 10 000 SEK.

Pokiaľ ide o zahraničné fyzické osoby, musia najprv získať registračné číslo, ktoré vydal pri registrácii Daňový úrad. Pri zakladaní je potrebné požiadať o F-daňovú kartu (F-skattsedel) a registrovať podnik na odvod DPH. Ak bude mať podnik zamestnancov, musí sa tiež zaregistrovať na Daňovom úrade z dôvodu odvodu sociálneho poistenia. Žiadosť o registráciu je možné vykonať pomocou "Formulára žiadosti o daň a poplatky" (Skatte och avgiftsanmälan). Formulár je možné stiahnuť zo stránok: www.verksamhet.se. Kópiu oznámenia o pridelení národného registračného čísla je potrebné priložiť k žiadosti o registráciu živnosti v Obchodnom registri (Bolagsverket).

V prípade, že jednotlivec vlastní švédsku elektornickú identifikačnú kartu, môže sa zaregistrovať prostredníctvom e-služieb. Na internetovej stránke www.verksamhet.se sú okrem praktických informácií a pokynov pre podnikateľov zverejnené priemerné náklady na zriadenie kancelárie a na pracovnú silu.

- **možnosti získania informácií o spoločnosti a miestnom trhu**

Úradom, ktorý registruje ekonomické subjekty vo Švédsku, je Bolagsverket so sídlom v Sundsvalle (Swedish Companies Registration Office, Bolagsverket, SE-851 81 Sundsvall, www.bolagsverket.se). Tento úrad okrem registrácie poskytuje tiež informácie o právnej forme týchto subjektov a má k dispozícii ich výročné správy. Tieto informácie sú poplatné. Dôležitým zdrojom informácií je aj Daňové riaditeľstvo (www.skatteverket.se). Bankové informácie je možné získať prostredníctvom žiadosti na odbore korešpondenčného bankovníctva peňažného ústavu, kde spoločnosť má vedený účet, za poplatok. Základné informácie o švédskej spoločnosti (ktoré sú obsahom katalógu Kompas) môže poskytnúť aj ZÚ Štokholm bezplatne.

- **cenová politika, odporúčaná platobná podmienka, spôsoby riešenia sporov**

Ceny musia byť uvedené vo švédskych korunách, alebo v inej konvertibilnej mene. Pretože švédski obchodníci nemajú záujem o „jednanie sa“, odporúča sa pri cenách uviesť, že sú pevne stanovené.

Pokiaľ ide o platobné podmienky a termíny platieb, vo Švédsku neexistujú nijaké oficiálne požiadavky, no v prípade viacerých konkurujúcich si firiem môže výhodný termín a spôsob platenia napomôcť u uzavretíu kontraktu. V prípade použitia akreditívu je výhodné vopred špecifikovať, či prípadne aj ďalšie podmienky súvisiace s akreditívom budú zvažované v neskoršom štádiu. Vo Švédsku je obchodným zvykom, že platby sa realizujú od 30 do 90 dní od dodania tovaru alebo platením proti predloženiu dokumentov.

K riešeniu obchodných sporov je vo Švédsku ustanovený Arbitrážny inštitút Štokholmskej obchodnej komory - Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce (the "SCC Institute"), Västra Trädgårdsgatan 9, P.O.Box 160 50, S-103 21 Stockholm, tel.: 0046-8- 6131800, fax: 0046-8-7230176 (e-mail: ulf.frankeus@chamber.se, resp. arbitration@chamber.se). Tento arbitrážny inštitút bol založený v roku 1917 a stal sa jedným z najvýznamnejších orgánov v oblasti arbitráže vo svete. Veľa medzinárodných zmlúv obsahuje arbitrážnu klauzulu v súlade s ustanoveniami "SCC Institute", z čoho väčšinou vyplýva, že arbitrážne pojednávanie sa koná vo Švédsku. Základným predpokladom na zabránenie sporu je precízne formulovaná zmluva. Švédske firmy dávajú prednosť riešeniu obchodných sporov dohodou. Odporúča sa, aby právne kroky voči švédskym firmám boli vedené prostredníctvom švédskych právnych kancelárií prípadne korektorských firiem. Švédsky právny systém sa postupne vyvíjal v priebehu histórie. Politická stabilita krajiny a jej neutralita, ako i stabilné inštitucionálne zázemie vzbudzuje dôveru zahraničných partnerov a je len prirodzené, že sa stali i hlavným faktorom zdôrazňujúcim postavenie Arbitrážneho inštitútu ako prestížneho medzinárodného arbitrážneho orgánu.

Arbitrážna klauzula v kontrakte môže byť napríklad takáto:

„Any dispute, controversy or claim arising out of or in connection with this contract, or the breach, termination or invalidity thereof, shall be settled by arbitration in accordance with the Rules of the Arbitration Institute for the Stockholm Chamber of Commerce“.

Zmluvným stranám sa tiež odporúča k uvedenej klauzule doplniť tieto dodatky:

„The arbitral tribunal shall be composed of..... arbitrators (a sole arbitrator).“

„The place of arbitration shall be“

„The language(s) to be used in the arbitral proceedings shall be.....“

Odporúčaná klauzula ohľadne uplatnenia právneho poriadku:

„This contract shall be governed by the law“(odporúča sa v tejto súvislosti slovenský právny poriadok, alebo právny poriadok tretej krajiny).

Podrobné pravidlá arbitrážneho konania je možné si vyžiadať na vyššie uvedenej adrese Arbitrážneho inštitútu Štokholmskej obchodnej komory.

d) Praktické informácie pre exportéra a importéra

• vízové formality, režim vstupu a pobytu

Občania SR môžu vstupovať na územie Švédska s platným cestovným dokladom (alebo OP) bez víz a zdržiavať sa na území maximálne 90 dní v jednom polroku. Pri akomkoľvek pobyte dlhšom ako 90 dní sa vyžaduje prihlásenie sa k pobytu v krajine. Občania SR majú od 1. mája 2004 právo začať pracovať hneď po svojom príchode do Švédska. Tak ako ostatní občania členských štátov EÚ, ani občania SR nepotrebujú pre prácu vo Švédsku pracovné povolenie. Za účelom podnikania je potrebné sa zaregistrovať cez Migračný úrad (Migrationsverket: www.migrationsverket.se) na prechodný pobyt a na daňový úrad (Skatteverket: www.skatteverket.se) pre získanie osobného čísla, resp. IČO.

Upozornenie: Pri vstupe do krajiny sú vykonávané námatkové colné kontroly zamerané najmä na kontrolu množstva dovážaného alkoholu a cigariet. Limit je stanovený na 10 l tvrdého alkoholu, 90 l vína, 110 l piva a 800 ks cigariet. Uvedené limity nie sú nárokovateľné a môžu byť colníkom na základe jeho uváženia znížené. Veľmi prísne je postihované pašovanie akýchkoľvek drog.

• doprava a odporúčané dopravné spojenia (letecké linky, vlaky, taxi služba, MHD, požičovne áut)

Najvýhodnejšie je dopraviť sa do krajiny letecky a to buď cez štokholmské letisko Arlanda (asi 40 km od stredu mesta) alebo pri návšteve južnej časti Švédska cez kodanské letisko (medzi Kodaňou a švédskym mestom Malmö je most, kde premáva vlak. Je možné využiť služby leteckých spoločností

Austrian Airlines (z Viedne), ČSA z Prahy, alebo Wizz Air a Ryanair z Viedne, či Budapešti na letisko Arlanda alebo Skavsta (100 km od Štokholmu). Vnútroštátnu prepravu zabezpečuje viac než 30 letísk a štátna železnica, ktorou sa možno dopraviť rýchlovlakom napr. z Malmö do Štokholmu za 5 hodín a z Göteborgu do Štokholmu za 4 hodiny. Pri cestovaní autom sa ponúka viacero možností, najvýhodnejšie je cez ČR a Nemecko a buď lodným trajektom priamo do Švédska (spoločnosti Stena Line TT z Rostocku), cez ČR a Nemecko a Dánsko a most medzi Dánskom a Švédskom (spoplatnený), prípadne cez Poľsko (z prístavu Gdansk do mesta Nynäshamn v blízkosti Štokholmu spoločnosťou Polferries).

Miestna doprava je na vysokej úrovni, možnosť využitia železničnej, autobusovej, leteckej dopravy a samozrejme taxi služby či prenájmu auta. Používanie diaľnic je bez poplatku. Vo Švédsku platí povinnosť celoročného sviatka od novembra do konca marca je povinné používanie zimných pneumatík.

Pri každom vjazde/výjazde do/z hlavného mesta v čase od 6,30 do 18,30 v pondelok – piatok (s výnimkou štátnych sviatkov a dní bezprostredne predchádzajúcich štátnemu sviatku a mesiaca júl) každé motorové vozidlo so švédskym EČV platí mýto (trängelseskatt). Daň je povinný uhradiť každý majiteľ motorového vozidla prostredníctvom elektronickej úhrady. Mýto sa platí aj v Göteborgu.

Vo Švédsku platí vodičský preukaz vydaný v iných krajinách EÚ a EEP (je ho možné vymeniť za rovnaký ekvivalent švédskeho vodičského preukazu, ak je majiteľ registrovaný ako občan Švédska najmenej 185 dní, o výmene vodičských preukazov rozhoduje miestna samospráva).

- **ubytovanie (priemerné ceny v hoteloch, kde sa odporúča ubytovanie)**

Priemerné ceny ubytovania v hoteloch sú vyššie ako na Slovensku. Možnosť vyhľadávania všetkých druhov ubytovania vo Švédsku od hotelov po mládežnícke ubytovne: <http://www.hotellguiden.se>. Typické je ubytovanie v prírode, najviac v rôznych chatách a ubytovniach, takmer vždy neďaleko od nejakej vody. Cenové zvýhodnenie od piatku do nedele a v lete. Pre turistov je vhodné využitie turistických (mládežníckych) hostelov – tieto nájdete vo väčšine turistických miest. Väčšinou ide o bývalé školy, takže kapacita býva cca 25 osôb. Sú dobre vybavené k samostatnej príprave stravy, niektoré ponúkajú tiež raňajky. Priemerná cena za lôžko je 110 SEK, raňajky 50 SEK.

- **zdravotné zabezpečenie**

Odporúča sa, aby občania SR mali pri sebe európsky zdravotný preukaz (pokrýva len nevyhnutnú lekársku starostlivosť v štátnych zdravotníckych zariadeniach) a preto sa pred cestou do Švédska odporúča uzatvorenie doplnkového zdravotného poistenia na krátkodobé cesty do zahraničia. Pre občanov SR, ktorí ako cudzinci nie sú zahrnutí do švédskeho sociálneho systému, môže vyjsť zanedbanie tejto povinnosti v prípade nutného ošetrenia veľmi drahé. Sieť štátnych zdravotníckych zariadení je pomerne hustá a tieto sú na dobrej profesionálnej úrovni. Žiadne povinné očkovania pred vstupom do krajiny sa nevyžadujú. Je potrebné počítať s dlhšími čakajúcimi lehotami pri ambulantnom aj pohotovostnom ošetrení. Spoločné núdzové telefónne číslo na políciu, záchrannú službu a hasičský zbor je 112.

- **sviatky a voľné dni, nevhodné na pracovné rokovania, časový rozdiel**

Pre rok 2022

Nový rok – 1. január

Troja králi – 6. január

Veľkonočný piatok – 2. apríl

Veľkonočný pondelok – 5. apríl

Sviatok práce – 1. máj

Nanebovstúpenie Pána – 14. máj

Národný deň (pôvodne Deň štátnej vlajky) – 6. jún

Letný slnovrat Midsommar – 23. jún (2023)

Vianočné sviatky – 24., 25. a 26. december

Medzi SE a SK nie je žiadny časový posun.

- **tel. čísla (prvá pomoc, polícia, dopravná záchranná služba, požiarnici a iné)**

Zo Slovenska do Švédska sa telefonuje cez kombinácie čísel (access code + country code) +46, zo Švédska na Slovensko sa telefonuje cez kombináciu čísel +421. Spoločné núdzové telefónne číslo na políciu, záchrannú službu a hasičský zbor je 112.

Zoznam kontaktov

Zastupiteľské úrady

Vo Švédsku	Pre Slovensko
<p>Veľvyslanectvo SR vo Švédsku Arsenalsgatan 2/3TR Box 7183 103 88 Stockholm SWEDEN Tel:+46-8- 545 03961 Fax:+46-8- 545 03969 Mobil: +46 709 921 634 (po pracovnom čase / Emergency call) e.mail: emb.stockholm@mzv.sk www. http://www.mzv.sk/stokholm</p>	<p>Veľvyslanectvo Švédskeho kráľovstva vo Viedni Schwedische Botschaft Wien Obere Donausstrasse 49-51 A-1020 Wien Österreich Tel: +43 1 21 75 30 Fax: +43 1 21 75 33 70 E-mail: ambassaden.wien@foreign.ministry.se</p>
<p>Honorárne konzuláty SR vo Švédsku</p> <p>Honorárny konzulát v Göteborgu Honorárny konzul SR: Carl Magnus Richard Kindal Konzulárny obvod: provincie Västra, Götaland, Halland, Jönköping</p> <p>Honorary Consulate of the Slovak Republic poštová adresa: Box 2108, 403 12, Göteborg adresa pre návštevy: Västra Hamngatan 19 403 12, Göteborg Tel.: (+46) 31 – 138 230 Fax: (+46) 31 – 711 05 44 Email: cmk@thenberg.se Otváracie hodiny: utorok 10:00 - 12:00</p> <p>Honorárny konzulát v Luleå Honorárny konzul SR: Jonas Lundström Konzulárny obvod: provincie Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland, Jämtland</p> <p>Honorary Consulate of the Slovak Republic c/o Swedish Lapland Chamber of Commerce Kyrkogatan 13 972 32 Luleå Sweden Tel: (+46) 920 - 455 660 E-mail: jonas_lundstrom@yahoo.se Otváracie hodiny: pondelok 09:-11:00 piatok 14:00-16:00</p>	<p>Generálny honorárny konzulát Švédska v SR</p> <p>Generálny honorárny konzulát Švédskeho kráľovstva Tomášikova 30 821 01 Bratislava Generálny honorárny konzul: Vladimír Kestler Asistent: Peter Zupka</p> <p>Tel.: +421 2 434 217 00 Fax: +421 2 482 402 51 E-mail: kestler@omniholding.sk E-mail: zupka@omniholding.sk www.sweden-slovakia.com</p> <p>Úradné hodiny : Streda 12:00 – 16:00</p>

Ekonomické inštitúcie vo Švédsku

Švédská obchodná komora na Slovensku	Swedish Chamber of Commerce in Slovakia Dúbravska cesta 4 841 04 Bratislava Tel.+421 -917-750884 swedcham@sweden.sk http://www.sweden.sk/
Švédská federácia obchodu	The Swedish Federation of Trade, " Svensk Handel" Regeringsgatan 60 103 29 Stockholm Tel: 08-762 77 00 Fax: 08-762 77 77 E-mail: info@svenskhandel.se Web: www.svenskhandel.se
Národná obchodná rada Vládna agentúra, zaoberajúca sa zahraničným obchodom, vydáva dovozné a vývozné licencie	National Board of Trade, Kommerskollegium Poštová adresa: Kommerskollegium Box 6803 113 86 Stockholm Tel.: + 46-8-690 48 00 Fax: + 46-8-30 67 59 E-mail: kommerskollegium@kommers.se Adresa: Drottninggatan 89, plan 8 Tel: + 46-8-690 48 04 Dovozné a vývozné licencie Tel: +46-8-690 49 60 Fax: +46-8-690 48 30 E-mail: licens@kommers.se
Konfederácia švédskych podnikov (partner AZZZ)	Svensk Näringsliv (Confederation of Swedish Enterprise): Storgatan 19 Box 5501 S-114 85 Stockholm tel : +46-8-783 80 29 fax: +46-8-662 35 95 http://www.industriforbundet.se/ e-mail: info@industriforbundet.se
Centrálna inštitúcia pre bilaterálnu rozvojovú spoluprácu, predovšetkým s rozvojovými krajinami	SIDA (Swedish International Development Authority) Sveavägen 20 S-105 25 Stockholm tel: +46-8-698 51 15 fax: +46-8-21 45 29 http://www.sida.gov.se/ e-mail: info@sida.se
Tip na vhodného agenta môže slovenský exportér získať na	Agenturföretagens Förbund, The Swedish Association of Agents Adresa: Box 1137, Vasagatan 46 SE-111 81 Stockholm, tel:0046-8-411 00 22, fax: 0046-8- 411 00 23 E-mail: mail@agenturforetagen.se http://www.agenturforetagen.se/
Asociácia švédskych dodávateľov mäsa a mäsových výrobkov	Swedish Meats 121 86 Johanneshov Slakthusplan 4, Stockholm Tel: +46-771-510 510

**MINISTERSTVO
ZAHRANIČNÝCH VEČÍ
A EURÓPSKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

	E-mail: marika.warff@sverigesdjurbonder.se http://www.sverigesdjurbonder.se/
Federácia švédskych obchodníkov so stavebným materiálom a ťažkými strojmi	The Federation of Swedish Building materials and Hardware Merchants Tel: +46-8-5059 70 70, Fax +46-8-505 970 75 E-mail: info@byggjarnhandlarna.se www.byggjarnhandlarna.se
Združenie švédskych obchodníkov so spotrebnou elektronikou	Elektronikförbundet, The Swedish Consumer Electronics Retailers Association Tel: +46-8-505 970 60 Fax +46-8-505 970 69 E-mail: sture@elektronikforbundet.se www.elektronikforbundet.se/
Združenie švédskych obchodníkov s tovarmi dennej spotreby	Svensk Dagligvaruhandel Regeringsgatan 60 103 29 Stockholm Tel: +46-8-762 78 05 info@svenskdagligvaruhandel.se www.svenskdagligvaruhandel.se/
Združenie švédskych dodávateľov domácej elektroniky	Sveriges Radio- och Hemelektronikleverantörer, The Swedish Association of Radio- & Consumer Electronics Suppliers Tel: +46-8-508 938 00 Fax: +46-8-508 938 01 E-mail: jan@elektronikbranschen.se http://www.elektronikbranschen.se/
Švédská asociácia veľkoobchodníkov s darčekomými predmetmi	PUFF , The Swedish Association of Wholesalers of Gift items Tel: +46 - 40-47 55 05 Fax:+46 - 40-47 55 65 E-mail: info@puff.se www.puff.se
Švédská národná asociácia obchodníkov s hračkami	Sveriges Leksakshandlares Riksförbund, Swedish Association of Toy Retailers Box 92073, 120 07 Stockholm Smedjegatan 6, 131 34 Nacka Tel: +46-8-505 970 50 Fax:+46- 08-505 970 59 E-mail: lena.hedo@leksakshandlarna.se , Stockholm www.leksakshandlarna.se/
Asociácia obchodníkov s bicyklami a športovými potrebami	Cykel Motor och Sportfackhandlarna, Association of Cycle and Sports Goods Dealers Box 92073, 120 07 Stockholm Smedjegatan 6, 131 34 Nacka, Stockholm Tel: +46-8-505 970 40 Fax: +46-8-505 970 49 E-mail: curt@csrservice.se www.csrservice.se
Zväz švédskych obchodníkov s potravinami	Livsmedelshandlareförbundet, SSLF - Swedish Food Retailers Association Tel: +46-8-441 91 90 Fax +46-8-441 91 99 E-mail: info@sslf.se www.sslf.se
Textilný a odevný priemysel: Štokholmská	Stockholm Textile Retailers Association

**MINISTERSTVO
ZAHRANIČNÝCH VEČÍ
A EURÓPSKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

asociácia obchodníkov s textilom	Tel: +46-8-762 77 00, fax +46-8-762 76 06 E-mail: jeanette@stockholmstextil.se Web: www.stockholmstextil.se
Švédská asociácia textilného a odevného priemyslu	Sveriges Textil & Modeföretag Box 5510 (Storgatan 5) 114 85 Stockholm Tel: + 46-8-762 68 80 Fax: +46-8-762 68 87 E-mail: teko@teko.se
Švédská organizácia pre recykláciu pneumatík	Svensk däckatervinning, AB, Swedish Tyre Recycling Organisation BOX 90131, 120 21 STOCKHOLM Tel: +46-8-50 60 10 55 Fax: +46-8-50 60 10 56 E-mail: info@sdab.se www.svdab.se
Švédská federácia pre obchod s farbami	The Swedish Paint Trade Federation, Sveriges Färghandlares Riksförbund, Smedjegatan 6, plan 3, 131 34 Nacka Box 92073, 120 07 Stockholm, Tel: +46-8-505 970 22 Fax: +46-8-505 970 19 E-mail: info@farghandlarna.se http://www.fmibranschen.se/
Švédske združenie predajcov kníh	Swedish Book Sellers Association Tel: +46-8-663 02 05, Fax +46-8-660 06 66 E-mail: sbf@booksellers.se www.booksellers.se
Švédská federácia veľkoobchodníkov s vykurovacou technikou, sanitárnym materiálom a inštalačným materiálom	Svenska Rörgrossistföreningen VVS, The Swedish federation of wholesalers in heating, sanitary and plumbing Adresa: Blasieholmsgatan 4B, 103 29 Stockholm Tel: +46-8-762 76 48 Fax: +46-8-762 76 49 E-mail: lars.nyberg@rsk.se www.rsk.se/
Asociácia švédskych obchodníkov s pohonnými hmotami	Svensk Bensinhandel, Swedish Petrol Retailer Dealers Association Box 1763 111 87 Stockholm Tel. 08-700 63 30 Fax 08-700 63 49 Birger Jarlsgatan 37, 3tr E-mail: info@svenskbensinhandel.se www.svenskbensinhandel.se
Federácia švédskych veľkopredajcov elektrických zariadení	SEG - Swedish Electrical Wholesalers Federation Tel: +46-8-663 01 30, Fax +46-8-662 06 38 E-mail: info@seg.se http://www.seg.se/
Zväz švédskych obchodníkov s nábytkom	Moblermiljo, Swedish Furniture Retailers Association Tel: +46-8-505 970 10, Fax +46-8-505 970 19 E-mail: str@sverigesmobelhandlare.org.se www.moblermiljo.se
Zväz švédskeho drevárskeho a nábytkárskeho priemyslu	TMF - Trä- och Möbelindustriförbundet, Adresa: Storgatan 1, Box 55525 102 04 Stockholm Tel: +46 8-762 72 50 Fax: +46 8-762 72 24 E-mail: info@tmf.se

	http://www.tmf.se
Federácia švédskeho lesníckeho priemyslu (Skogsindustrierna), reprezentuje 50 výrobcov papiera a buničiny a 125 spracovateľov dreva	Skogsindustrierna Storgatan 19, Box 55525 102 04 Stockholm Tel: +46 8-762 72 60 Fax: +46 8-611 71 22 E-mail: camilla.hallgren@skogsindustrierna.org E-mail: info@forestindustries.se http://www.forestindustries.se/

Obchodné komory vo Švédsku

Stockholms Handelskammare (Štokholmská obchodná komora) Västra Trädgårdsgatan 9 Box 16050 103 21 Stockholm e-mail: stock@chamber.se www.chamber.se	
Uppsvenska Handelskammaren (Uppsalská obchodná komora) Dag Hammarskjölds Väg 26 Uppsala Science park 751 83 Uppsala e-mail: info@upps.chamber.se www.uppsala.chamber.se	
Östsvenska Handelskammaren, The Chamber of Commerce of East Sweden Tel: +46-11-28 50 30 Fax: +46-11-13 77 19 E-mail: info@ostsvenskahandelskammaren.se http://www.ostsvenskahandelskammaren.se/ Dalsgatan 602 32 Norrköping	13
Handelskammaren Jönköpings län, The Jönköping Chamber of Commerce Tel: +46-36-30 14 30 Fax: +46-36-12 95 79 E-mail: info@handelskammarenjonkoping.se http://www.handelskammarenjonkoping.se// Elmiavägen 554 54 Jönköping	
Handelskammaren Värmland, The Wermland Chamber of Commerce Tel: +46-54-22 14 80 Fax: +46-54-22 14 90 E-mail: frida@handelskammarenvarmland.se http://www.handelskammarenvarmland.se/ Älvgatan 11 652 25 Karlstad	
Handelskammaren Mälardalen, The Chamber of Commerce Mälardalen Tel: +46-19-16 61 60 Fax: +46-19-611 77 50 E-mail: info@handelskammarenmalardalen.se ; christina@handelskammarenmalardalen.se http://www.handelskammarenmalardalen.se Rudbecksgatan 7 700 08 Örebro	
Mellansvenska Handelskammaren för Gävleborgs och Dalarnas län, The Chamber of Commerce of Central Sweden Tel: +46-26-66 20 80 Fax: +46-26 66 20 99	

**MINISTERSTVO
ZAHRANIČNÝCH VEČÍ
A EURÓPSKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

E-mail: chamber@mhk.cci.se
www.mhk.cci.se
Linnévägen 1, Box 296
801 04 Gävle

Handelskammaren Mittsverige, Mid Sweden Chamber of Commerce and Industry
Tel: +46-60-17 18 80
Fax: +46-60-61 86 40
E-mail: info@midchamber.se
http://midchamber.se/
Huvudkontor Sundsvall
Kyrkogatan 26,
852 32 Sundsvall

Västerbottens Handelskammare, The Vesterbotten Chamber of Commerce
Tel: +46-910-77 08 90
Fax: +46-910-77 08 99
E-mail: handelskammaren@ac.cci.se
www.ac.cci.se
Expolaris Center
931 78 Skellefteå

Norrbottens Handelskammare, The Norrbotten Chamber of Commerce
Tel: +46-920-43 56 60
Fax: +46-920-43 56 66
E-mail: info@north.cci.se
www.north.cci.se
Kyrkogatan 13
972 32 Luleå

Sydsvenska Industri-och Handelskammaren
The Chamber of Commerce and Industry of Southern Sweden
Tel: +46-40-690 24 00
Fax: +46-40-690 24 90
E-mail: info@handelskammaren.com
www.handelskammaren.com

Västsvenska Industri-och Handelskammaren
The Western Sweden Chamber of Commerce and Industry
Tel: +46-31-83 59 00
Fax: +46-31-83 59 36
E-mail: trade@west.cci.se
www.handelskammaren.net

Svenska Handelskammarförbundet
The Association of Swedish Chambers of Commerce and Industry
Tel: +46-8-555 100 00
Fax: +46-8-566 316 37
www.cci.se
Box 16050
103 21 Stockholm
Stockholm Chamber of Commerce
Tel: +46 18 50 29 55
Fax: +46 18 55 44 58

Výstavníctvo

Stockholm International Fairs
SE-125 80 Stockholm
Mässvägen 1, Stockholm/Älvsjö
Poštová adresa: Stockholmsmässan 12580 Stockholm
Tel: +46-8-749 41 00
Fax +46-8-99 20 44

**MINISTERSTVO
ZAHRANIČNÝCH VECÍ
A EURÓPSKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

e-mail: info@stockholmsmassan.se
<http://www.stockholmsmassan.se/>

Svenska Mässan
412 94 Göteborg
Tel: 031-708 80 00
Fax: 031-160330
Mässans Gata/Korsvägen
Poštová adresa: SE-412 94 Göteborg
infomaster@svenskamassan.se
<http://www.svenskamassan.se/>

Elmia AB,
Box 6066,
SE-550 06 Jönköping, Sweden
Tel: +46 (0)36 15 20 00
Fax: +46 (0)36 15 22 29
info@elmia.se; linda@elmia.se
<http://www.elmia.se/>

Fairlink,
Slottsgatan 14
S-553 22 Jönköping, Sweden. Tel +46 (0)36-715356, E-mail info@fairlink.se
Tel: +46 (0) 36-34 62 30
e-mail: mikael.jansson@fairlink.se
<http://www.fairlink.se/>

Iné kontaktné adresy

Business Sweden – agentúra na podporu exportu a investícií
Poštová adresa: Box 240, 10124 Stockholm
Adresa: World Trade Center
Klarabergsviadukten 70
Tel: +46 8 - 588 660 00
Fax: +46 8-588 661 90
Email: info@business-sweden.se
<http://www.business-sweden.se/en/>

Utrikesdepartementet, Ministerstvo zahraničných vecí Švédska
Gustav Adolfs torg 1, postal SE-103 39 Stockholm
Tel: +46-8-405 10 00
Fax: +46-8-723 11 76
<http://www.government.se/sb/d/2059>

Tullverket, Colná správa
Tullverket
Box 12 854
112 98 Stockholm
Tel: + 46- (0)771-520 520, pre anglický jazyk zvolte 3
<http://www.tullverket.se>
adresy jednotlivých regionálnych pobočiek a kancelárií sú uvedené na webe

Skatteverket, Daňový úrad
SE - 171 94 Solna
E-mail: huvudkontoret@skatteverket.se
Tel: +46 (0)771-567 567
Fax: +46-8-28 03 32
www.skatteverket.se

Konsumentverket, The Swedish Consumer Agency, Švédska spotrebiteľská agentúra
Adresa: Lagergrensgatan 8, Box 48
651 02 Karlstad

Tel: +46 (0)771 - 42 33 00

Fax: +46 (0)54 - 19 41 95

<http://www.konsumentverket.se/>

E-mail: konsumentverket@konsumentverket.se

Dátum: 31.5.2023